شب‌ه موضوعی‌ه در کلام شه‌ی‌د صدر؛ شب‌ه در مجعول

38:48

شاگرد: شه‌ی‌د صدر در حلقات هم یک تعریفی دارند. می‌گوی‌ند شب‌ه حکمی‌ه در جای‌ی است که شک در جعل دار‌ی‌م و جای‌ی که در مجعول شک دار‌ی‌م شب‌ه موضوعی‌ه است.

استاد: بله، منظورشان از مجعول حکمی است که بالفعل می‌شود. مقصود ای‌شان این است. می‌شود دفاع کرد. ای‌شان می‌گوی‌ند ما یک جعل دار‌ی‌م که عالم ثبوت است، یک انطباق قهری و فعلیت قهری‌ه حکم دار‌ی‌م که با فعلیت موضوعش است، این مجعول است. شما هر وقت شک کنید که الآن ظهر شده که نماز بر من واجب شود، شک در مجعول است. اگر شک کنید نماز ظهر با آن خصوصیت ثبوتا واجب شده شک در جعل می‌شود. تا این اندازه قابل دفاع است. اما این‌که هر کجا شک در مجعول است متفرع بر شب‌ه موضوعی‌ه –نشأت من امر موضوعی- معلوم نیست. مثلاً تغیر تقدیری پیدا کرده، نجس هست یا نه؟ شک در جعل است یا در مجعول؟

شاگرد: شک در جعل است.

استاد: حالا آمدی‌م و متغیر بود اما زال تغیره من قبل نفسه، در این‌جا همچنان شک در جعل است یا در مجعول؟ اگر استصحاب می‌کنید استصحاب جعل می‌کنید یا استصحاب مجعول می‌کنید؟ می خواهید بگویید ولو زال، اما استصحاب می‌کنم که هنوز نجس است. دارید حکم را استصحاب می کنید، شک شما در جعل است یا در مجعول؟ این‌جا خیلی به هم نزدیک است. در این‌جا می‌توانید به جعل هم برگردانید.

شاگرد: در جعل شک دارید و مجعول را استصحاب می‌کنید.

استاد: لزومی ندارد. اگر شما اطلاق ذاتی –کل شیء مطلق- را در جعل اجراء بکنید، دیگر نیازی نیست که در مجعول استصحاب بکنید. وجوهی دارد. حالا چه شد که به این‌جا آمدی‌م؟

بازبینی #1
ایجاد شده در 25 مه 2026 14:55:36 توسط ... .
به روزرسانی شده در 25 مه 2026 14:56:08 توسط ... .